

УДК 338.48

Андрій Кухтій

*канд. наук з фіз. виховання та спорту,
доцент, завідувач кафедри спортивного туризму,
Львівський державний університет фізичної
культури імені Івана Боберського*

Павло Лоцман

*канд. геогр. наук, доцент кафедри
суспільно-економічних дисциплін та географії,
Харківський національний педагогічний
університет імені Г. С. Сковороди*

Лідія Тимошенко

*старший викладач кафедри спортивного туризму,
Львівський державний університет фізичної
культури імені Івана Боберського*

РОЛЬ ТУРИСТИЧНО-РЕКРЕАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ В РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ РЕГІОНУ

Туризм і туристична діяльність є однією з галузей, які швидко розвиваються. Туристична галузь об'єднує багато суб'єктів ринку і стимулює виробництво низки товарів та послуг. У сучасних умовах туризм займає у регіональній економіці особливе місце, поза-як поліпшує інфраструктуру регіону, сприяє раціональному використанню природних ресурсів, розширює межі працевлаштування тощо. Формування організаційно-економічних засад управління туристично-рекреаційним потенціалом регіону дедалі ускладнюється, що спричинює потребу висвітлити деякі з них як важливі структурні елементи регіонального розвитку.

Мета – з'ясувати чинники туристично-рекреаційного потенціалу в розвитку економіки регіону.

Виклад основного матеріалу. Туризм стимулює виробництво та споживання різних товарів і послуг, особливо в регіональній економіці, наповнює місцевий бюджет додатковими надходженнями.

Тренд розвитку туристичної сфери пов'язаний із різними формами власності її туристичної галузі, а ефективність роботи суб'єктів (юридичних осіб) найбільше залежить від турагентів, туроператорів, реалізованих туристичних путівок. Туристична діяльність в Україні розвивається недостатньо ефективно.

Туристично-рекреаційний потенціал містить природно-ресурсний, організаційно-економічний та індивідуальні складники. Процес управління туристично-рекреаційним потенціалом існує як складник державної і регіональної систем управління. Вона містить правове забезпечення регулювання суб'єкт-рекреаційних ресурсів для взаємоузгоджених внутрішніх і зовнішніх потреб рекреаційної діяльності, їх узгодження з інтересами місцевого населення стосовно потенціалу регіону. Механізми державного управління в туристичній сфері передбачають державне регулювання (і саморегулювання) суб'єктів туристично-рекреаційного бізнесу [2].

В обґрунтуванні теоретичних положень туристично-рекреаційного потенціалу важливим є з'ясувати методичні підходи до аналізу та оцінювання природно-рекреаційної, соціально-економічної (організаційно-управлінської) та історико-культурної складників. Туристично-рекреаційний потенціал ґрунтується на їх комплексному оцінюванні.

Організаційно-економічний складник спрямовано на висвітлення ефективності суб'єктів туристичної галузі в тому чи іншому туристичному просторі регіону. Інфраструктурний складник туристично-рекреаційного потенціалу віддзеркалює результати анкетування окремих груп експертиз для забезпечення туристично-рекреаційної сфери регіону. Для цього потрібно логічно продумати послідовність процесів в обґрунтуванні організаційно-економічного забезпечення для ефективного використання туристичних ресурсів регіону. Тут важливим складником виступають ключові положення узгодження між наявним потенціалом регіону і продуманими варіантами його збереження – використанням ресурсів у тій мірі, в якій вони задовольняють потреби туризму та рекреації на перспективу для потреб відпочинку та оздоровлення. У цьому контексті належить обґрунтувати структурно-функціональні зв'язки управління туристично-рекреаційним потенціалом регіону в інфраструктурі туристичного бізнесу. У його змістовному визначенні спостерігається тісний зв'язок

з діяльністю людини на противагу природно-ресурсному, складники якого опосередковано втягнуті у виробництво тієї чи іншої сфери. Однак вони всі є складниками однієї системи, а тому поняття «потенціал» порівняно з «ресурсом» є складнішим. У створенні умов раціональної та ефективної реалізації туристсько-рекреаційного потенціалу регіону важливими залишаються структурні функції управління як координації діяльності у туристичній сфері. Вони передбачають державне регулювання і саморегулювання суб'єктів туристичної галузі. За наявності слабкого інвестиційно-технологічного забезпечення розвитку туризму і рекреації в цілому сповільнюються функції управління. Тож успішний розвиток туристично-рекреаційної індустрії потребує збільшення інвестицій. Вони мали б зберегти належне функціонування природоохоронних об'єктів.

Соціально-економічний розвиток регіону зумовлює потребу впровадження інноваційних процесів. У змінах інвестиційного процесу найважливішими складниками є предмет, завдання та склад його учасників. У нинішніх умовах дедалі активніше спостерігаємо участь інститутів регіональної влади в ініціюванні та інтегруванні різних суб'єктів навколо цілей інноваційного розвитку регіону. Для цього потрібно опрацювати послідовність організаційно-економічного механізму узгоджених дій та заходів в логістиці мети з визнанням її усіма учасниками як спільної справи. Інноваційний потенціал регіону залежить від зовнішніх та внутрішніх сприятливих чинників (вибору структури та методів досягнення співпраці, внутрішньої складності системи, що, власне, прискорює і розширює використання інноваційного потенціалу). Чинниками оцінювання інноваційних процесів є принципи узгодженості, комплексності, раціональності, інформаційної доступності тощо. Їх дотримання створює оптимальні передумови формування системи взаємодії у регіоні. В економічному оцінюванні суб'єктами виступають підприємці, територіальні громади, громадські організації, колективи включно з науковцями. У цій взаємодії – в інноваційних процесах – належить проводити системні спостереження за облікованими параметрами, насамперед ефективності та результативності систем взаємодії в інноваційних процесах регіону [1]. Забезпечення нових результатів пов'язане з рівнем розвитку ринку інтелектуальної власності, інфраструктури, темпів та особливостей інноваційної продукції. У системі взаємодії

інноваційні процеси є основним вектором зростання продуктивності праці, що забезпечать стійкість розвитку та утвердять пріоритетні напрями реалізації найважливіших заходів.

Ключові слова: туризм, економіка регіону, сфера туризму та гостинності.

Список використаних джерел

1. Лісовська Л. С. Формування систем взаємодії у інноваційних процесах: концепція налагодження та інструменти оцінювання : монографія / Л. С. Лісовська; за заг. наук. ред. О. М. Лютак. – Луцьк : Вежа – Друк, 2020. – 388 с.
2. Мелешко К. К. Аналіз рекреаційних ресурсів Харківського регіону / К. К. Мелешко // Бізнес інформ. – 2020. – № 7. – С. 113–117.